

Предмет: Українська мова 5-б клас

Вчителі: Хоменко Віра Федорівна

Урок 9 – 10

Тема: Звертання. Непоширені і поширені звертання. Розділові знаки при звертанні.

I. Пригадай! Ти це знаєш!!!

1. Прочитайте та пригадайте, що таке **звертання**.
2. Чим і як виражається **звертання** на письмі? Які види **звертань** бувають?
3. Зверніть увагу на **однорідні звертання** та **повторювані звертання**.
4. Виконайте впр. 469 на стор. 202 підручника. Знайдіть в тексті вправи **звертання** та підкресліть прямою лінією.

II. Зрозумій! Це просто!!!

Звертанням називають слово або словосполучення слів, що називає того, до кого звертаються (адресата мовлення).

Звертання виражається у формі кличного відмінка (дуже рідко – у формі називного відмінка).

Звертання може стояти:

- на початку речення: **Мамо**, чого зажурились?
- в середині речення: Розкажи мені, **мамо**, казку.
- в кінці речення: Заспівай мені, **мамо!**

Звертання бувають:

- **Непоширені** – при таких звертаннях немає залежних слів:

Наприклад: Подай, **брате**, руку!

- **Поширені** – при таких звертаннях є залежні слова:

Наприклад: Спасибі же тобі, **мій брате**, за щирий, любий твій привіт!

Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі: «Звертання».

<https://www.youtube.com/watch?v=o-fJVVDOWs8&list=PLJpLIecpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=23>

1. Прочитайте та ознайомтесь з правилом на стор. 202 підручника, та виконайте впр. 470 (письмово).

2. Ознайомтесь з таблицею на стор. 203 щодо розділових знаків при звертанні. Розгляньте схеми речень зі **звертанням**.
3. Виконайте впр. 471 в робочих зошитах. З'ясуйте, які звертання є поширеними і непоширеними.

III. Переконайся, ти навчився!

1. На стор. 204 (підручника) виконати вправу 472. Прочитати і записати в зошит текст вправи, розставляючи розділові знаки.

2. Підручник: ст. 203. Ознайомитись з визначенням, які звертання є **однорідними**, а які **повторювані**.

3. Вивчити правило. Впр. 473 – списати, ставлячи подані в дужках слова у формі кличного відмінка. Розставити розділові знаки.

Розділові знаки при звертанні:

- Якщо звертання стоїть у **середині речення**, то з обох боків його виділяють **комами**. У кінці такого речення ставлять знак залежно від інтонації.
- Якщо звертання стоїть **на початку речення і вимовляється з окличною інтонацією**, після нього ставлять **знак оклику**. У такому разі наступне слово пишуть з великої літери.
- Якщо звертання стоїть у **кінці речення**, після нього ставлять або **знак оклику**, або **крапку**, залежно від інтонації.

Види звертань:

- **Звертання** можуть бути **однорідними**:
Наприклад: *Візьміть мене, Гаї, поля, озера, ріки!*
- **Звертання** бувають **повторювані**:
Наприклад: *Дощику, дощику, перестань!*
- **Звертання** можуть бути **риторичними** – це звертання до відсутніх людей, до предметів чи явищ.
Наприклад: *Шевченку! Відгук дум твоїх чи чуєш ти у нашім слові?
Прийду до тебе, Дніпре посивілий!*

IV. Виконай, у тебе це вийде!!!

1. Стор. 202-204, повторити визначення, що таке **звертання**, види звертань та розділові знаки при звертанні.
2. Стор. 205, впр. 474 (перепишіть, визначте, які звертання є риторичними, підкресліть)
3. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі: «Звертання»
<https://www.youtube.com/watch?v=o-fJVVDOWs8&list=PLJpLIecpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=23>

Предмет: Українська мова 5-б клас

Вчителі: Хоменко Віра Федорівна
Урок 11 – 12

Тема: Вставні слова і словосполучення.

I. Пригадай! Ти це знаєш!!!

1. Прочитайте та пригадайте, що таке **вставні слова** та **словосполучення** в реченні?
2. Виконайте впр. 478 на стор. 206 підручника. З'ясуйте, на що вказує або виражає вставне слово чи словосполучення? Запишіть в зошит текст вправи, підкресліть вставні слова і словосполучення.

II. Зрозумій! Це просто!!!

Вставними словами або словосполученнями називають такі слова або сполучення слів, за допомогою яких виражається ставлення мовця до висловлюваного.

Наприклад: *Діти, безумовно, люблять морозиво. На жаль, зустріч скасували.*

Вставні слова та словосполучення не являються членами речення – до них не можна поставити запитання.

На письмі вставні слова виділяються **комами**. В усному мовленні перед вставними словами і після них робимо невелику паузу, а самі слова читаємо трохи швидше і більш низьким голосом.

1. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі:
«Вставні слова і словосполучення» ч. 1.

<https://www.youtube.com/watch?v=PD3bGpmed2g&list=PLJpLIecpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=24>

2. Прочитайте та ознайомтесь з правилом на стор. 206 підручника, та виконайте впр. 478 (письмово).
3. Виконайте в робочих зошитах вправу 480 на стор. 207 підручника.
4. Виконайте впр. 481 в робочих зошитах. Перепишіть, розставляючи пропущені розділові знаки.

III. Переконайся, ти навчився!

1. На стор. 207 (підручника) прочитай і запам'ятай, які речення називають **ускладненими**.

2. Підручник: ст. 207. Виконати впр. 483 письмово в робочих зошитах. Переписати речення, на місці крапок вставляючи дібрані з довідки вставні слова. Прочитати, дотримуючись правильної інтонації.

Вставні слова можуть вказувати на:

- **Невпевненість** (може, може бути, мабуть, можливо, здається, очевидно)
- **Упевненість** (звичайно, певно, безперечно, без сумніву, правда, безумовно, справді, певна річ)
- **Джерело повідомлення** (по-моєму, як мені здається, кажіть, на думку..., за свідченням..., як відомо, як відомо, як зазначено, за повідомленням...)
- **Ставлення до висловлюваного** (на щастя, на жаль, на диво, на сором, як навмисне, дивна річ)
- **Оцінку повідомлюваного як звичайного** (було, бувало, як завжди, як водиться)
- **Порядок викладу думок** (по-перше, по-друге, отже, нарешті, таким чином, значить, виявляється, виходить)
- **Увічливість** (будь ласка, вибачте, прошу вас, дозвольте)
- **Привернення уваги** (уявіть собі, зверніть увагу, вірите, зрозумійте, знаєте, між нами кажучи)

1. На стор. 208 виконайте впр. 484 – письмово. Прочитайте, перепишіть.

IV. Виконай, у тебе це вийде!!!

1. Стор. 205-206, прочитати та вивчити правила.
2. Стор. 208, впр. 485 (перепишіть, розставляючи розділові знаки).
3. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі: «Вставні слова та словосполучення» ч. 2.

<https://www.youtube.com/watch?v=7xfoSPBPglc&list=PLJpLlccpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=25>

Предмет: Українська мова 5-В клас

Вчитель: Лук'яненко Олена Валеріївна
Урок 9-10

Тема: Звертання. Непоширені і поширені звертання. Розділові знаки при звертанні.

I. Пригадай! Ти це знаєш!!!

1. Прочитайте та пригадайте, що таке **звертання**.
2. Чим і як виражається **звертання** на письмі? Які види **звертань** бувають?
3. Зверніть увагу на **однорідні звертання** та **повторювані звертання**.
4. Виконайте впр. 128 на стор. 62 підручника (усно).

II. Зрозумій! Це просто!!!

Звертанням називають слово або словосполучення слів, що називає того, до кого звертаються (адресата мовлення).

Звертання виражається **у формі кличного відмінка** (дуже рідко – у формі називного відмінка).

Звертання може стояти:

- на початку речення: **Мамо**, чого зажурились?
- в середині речення: Розкажи мені, **мамо**,

казку.

- в кінці речення: Заспівай мені, **мамо!**

Звертання бувають:

- **Непоширені** – при таких звертаннях немає залежних слів:

Наприклад: Подай, **брате**, руку!

- **Поширені** – при таких звертаннях є залежні слова:

Наприклад: Спасибу же тобі, **мій брате**, за щирий, любий твій привіт!

Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі:
«Звертання».

<https://www.youtube.com/watch?v=o-fJVVDOWs8&list=PLJpLlccpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=23>

1. Прочитайте та ознайомтесь з правилом на стор. 62 - 63 підручника, та виконайте впр. 129 (письмово).
2. Ознайомтесь з таблицею на стор. 63 щодо видів **звертань** та розділових знаків при звертанні.
3. Виконайте впр. 131 в робочих зошитах. З'ясуйте, які звертання є поширеними і непоширеними.

III. Переконайся, ти навчився!

1. На стор. 63 (підручника) виконати вправу 130. Прочитати і записати в зошит текст вправи, розставляючи розділові знаки.

2. Ознайомитись з визначенням, які звертання є **однорідними**, а які **повторювані**.

3. Вивчити правила на стор. 62-63. Впр. 133 – написати невеличку розповідь про те, як ви зустрілись з друзями після канікул. Використати в тексті 3-4 **звертання**.

Розділові знаки при звертанні:

- Якщо звертання стоїть у **середині речення**, то з обох боків його виділяють **комами**. У кінці такого речення ставлять знак залежно від інтонації.
- Якщо звертання стоїть **на початку речення і вимовляється з окличною інтонацією**, після нього ставлять **знак оклику**. У такому разі наступне слово пишуть з великої літери.

- Якщо звертання стоїть у кінці речення, після нього ставлять або знак оклику, або крапку, залежно від інтонації.

Види звертань:

- Звертання можуть бути **однорідними**:
Наприклад: *Візьміть мене, Гаї, поля, озера, ріки!*
- Звертання бувають **повторювані**:
Наприклад: *Дощику, дощику, перестань!*
- Звертання можуть бути **риторичними** – це звертання до відсутніх людей, до предметів чи явищ.
Наприклад: *Шевченку! Відгук дум твоїх чи чуєш ти у нашім слові?
Прийду до тебе, Дніпре посивілий!*

IV. Виконай, у тебе це вийде!!!

1. Стор. 62-63, повторити визначення, що таке **звертання**, види звертань та розділові знаки при звертанні.
2. Стор. 64, впр. 132 (перебудуйте речення так, щоб підмети в них стали звертаннями. Запишіть в робочі зошити)
3. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі: «Звертання»
<https://www.youtube.com/watch?v=o-fJVVDOWs8&list=PLJpLIecpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=23>

Предмет: Українська мова 5-В клас

Вчитель: Лук'яненко Олена Валеріївна

Урок 11 – 12

Тема: Вставні слова і словосполучення.

I. Пригадай! Ти це знаєш!!!

1. Прочитайте та пригадайте, що таке **вставні слова** та **словосполучення** в реченні?
2. Виконайте впр. 135 на стор. 65 підручника. З'ясуйте, на що вказує або виражає вставне слово чи словосполучення? Запишіть в зошит текст вправи, підкресліть вставні слова і словосполучення.

II. Зрозумій! Це просто!!!

Вставними словами або словосполученнями називають такі слова або сполучення слів, за допомогою яких виражавється ставлення мовця до висловлюваного.

Наприклад: *Діти, безумовно, люблять морозиво. На жаль, зустріч скасували.*

Вставні слова та словосполучення не являються членами речення – до них не можна поставити запитання.

На письмі вставні слова виділяються **комами**. В усному мовленні перед вставними словами і після них робимо невелику паузу, а самі слова читаємо трохи швидше і більш низьким голосом.

1. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі:
«Вставні слова і словосполучення» ч. 1.

<https://www.youtube.com/watch?v=PD3bGpmed2g&list=PLJpLlccpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=24>

5. Прочитайте та ознайомтесь з правилом на стор. 65 підручника, та виконайте впр. 137 (письмово).
6. Виконайте в робочих зошитах вправу 138 на стор. 66 підручника (усно).
7. Виконайте впр. 139 в робочих зошитах. Перепишіть, розставляючи пропущені розділові знаки.

III. Переконайся, ти навчився!

1. На стор. 66 (підручника) прочитай і запам'ятай, які які слова в реченні можуть бути і не можуть бути **вставними**.

2. Підручник: ст. 67. Виконати впр. 140 письмово в робочих зошитах. Складіть і запишіть речення, використовуючи вставні слова (*здається, видно*) таким чином, щоб у першому реченні це слово було **вставним**, а в другому – членом речення. Прочитати, дотримуючись правильної інтонації.

Вставні слова можуть вказувати на:

- **Невпевненість** (може, може бути, мабуть, можливо, здається, очевидно)
- **Упевненість** (звичайно, певно, безперечно, без сумніву, правда, безумовно, справді, певна річ)
- **Джерело повідомлення** (по-моєму, як мені здається, кажіть, на думку..., за свідченням..., як відомо, як відомо, як зазначено, за повідомленням...)
- **Ставлення до висловлюваного** (на щастя, на жаль, на диво, на сором, як навмисне, дивна річ)
- **Оцінку повідомлюваного як звичайного** (було, бувало, як завжди, як водиться)
- **Порядок викладу думок** (по-перше, по-друге, отже, нарешті, таким чином, значить, виявляється, виходить)
- **Увічливість** (будь ласка, вибачте, прошу вас, дозвольте)
- **Привернення уваги** (уявіть собі, зверніть увагу, вірите, зрозумійте, знаєте, між нами кажучи)

IV. Виконай, у тебе це вийде!!!

1. Стор. 64-66, прочитати та вивчити правила.
2. Стор. 67, впр. 142 (перепишіть, виправляючи помилки в тексті).
3. Перейдіть за посиланням і перегляньте онлайн урок по темі: «Вставні слова та словосполучення» ч. 2.

<https://www.youtube.com/watch?v=7xfoSPBPglc&list=PLJpLlecpiPD-K3p9T76g9kD-m7pt-SbPx&index=25>